

3.2 | **Teljesítménynövelő és energiamegtakarító átalakítások ausztráliai mészégető nagyüzemben**

Tárgyszavak: energiamegtakarítás; korszerűsítés; előmelegítés; mészégető.

A Blue Circle Southern Cement (BCSC) Australia (amely a nemzetközi építőanyag-gyártó Bord Ltd. leányvállalata) marulani (New South Wales) telepén fő üzletágként mészkövet és mésztermékeket termel és forgalmaz. A vállalat új korszerűsítő programja

- az energia- és a termelési költség csökkentését,
- az égetettmész-termelés kapacitásbővítését, valamint
- a káros kibocsátások mérséklését

foglalja magába.

Átépitési program

A mészégető kemencék átépítésére a BCSC 2000-ben szakvállalattal szerződött. A kemencék kapacitásának és hatásfokának növelése céljából a meglévő, 3,35 m x 83 m-es csatlakozó hűtőkkel ellátott kemencéhez előmelegítő (előkalcináló) építését irányozták elő, az alábbi követelmények teljesítése mellett:

- a hőfelhasználás maximális hatékonysága,
- lehetőség 12 mm x 75 mm nagyságú mészdarabok feldolgozására,
- a kemencebefűvés motorteljesítménye 500 kW-nál kisebb legyen,
- az égető (kalcináló) 21 napnál rövidebb állásideje, s végül mindez
- minőségromlás nélkül.

A feladat megoldásához a tervező és kivitelező cég a világon itt alkalmazott először egy saját fejlesztésű módszert: a 600 tonnás előkalcináló tornyot a meglévő előmelegítő mellett acélsíneken állították fel, majd görgőkön juttatták el és az égetés leállítása alatt emelték be a kívánt helyre. Ezen különleges műveleten és az azt követő mechanikai és villamos szerelésen, valamint a

falazáson kívül a 21 napos állásidő számos előzetes és utólagos munka elvégzésére volt elég:

- a kemencebetápláló szalagvég leszerelése,
- a meglevő építmények lebontása (lehúzó szerkezettel, kőtároló bunkerrel),
- az utolsó kemenceszakasz és a belső hőcserélők eltávolítása,
- új hajtómű beszerelése,
- új, 10 m hosszú kemenceköpeny-szakasz felállítása, falazással és szárítódobbal.

Továbbítás és beemelés

A korlátozott tárolótér miatt és a folyamatos ügyfélszolgálat érdekében szűkre szabott állásidő optimális kihasználásához részletes időterv készült, 450 művelet felsorolásával. Az előmelegítő torony végleges beemelésére 12 órát szántak. A tornyot négy hidraulikai henger – amelyeket egymás után toltak a szerkezet négy sarka alá – összesen 200 mm-re emelte fel. Az egyenletes emelésről óvatos nyomásszabályozással és olajozással gondoskodtak. A megemelt torony alá négy, 175 mm magas, 560 mm széles és 1219 mm hosszú, egyenként 200 t teherre méretezett görgőegységet illesztettek. A torony, amelyet a sínen lánccal hozzákapcsolt hidraulikai hengerek segítségével vontattak, 7 óra alatt tette meg a szükséges 12,5 m-es utat.

Az új típusú előmelegítőben a kemence füstgáza két főáramban, majd egyenletesen eloszolva halad át a mésztölteten, és a vízszintes felső vezetékben hagyja el a berendezést.

Az előmelegítőben kialakuló csökkent nyomás a gáz sűrűségének és az előmelegítő nagyságának a függvénye, és fordítva arányos a mészkő darabméretével. Az előmelegítőt a közte és a kőbunker között levő törmelék teljesen elzárja a légköri nyomástól.

Tokos kemencében végzett égetőkísérletek alapján a nagyobb darabméretű mészkő reakcióképessége ugyanazon hőmérsékleten kalcinálva kisebb, mint a 38 mm-esé. Az is kiderült, hogy a maximális reaktivitás 1,5 és 3% közötti maradék CO₂-nél valósul meg.

Az átépített mészégető kemence üzembe helyezése

Az átalakított kemencét 2001 januárjában gyújtották be ismét. Tekintettel az új belső falazásra, annak kiszáradásáig és megkeményedéséig alacsony hőfokon tüzeltek. Csak öt nap után töltötték meg mészkővel a készletezőket (bunkereket), majd beindították az előmelegítő hidraulikus zúzó rúdjaikat és betáplálták a mészkövet a kemencébe.

Hat óra elteltével beállt a jó minőségű mész termelése, 50%-os névleges teljesítmény mellett. Februárban lezárták a 12 mm x 38 mm-es darabokkal

folymatott teljesítménytesztet. Miután valamennyi minőségi mutató felülmúlta a várakozást, elindították a próbaégetést a két másik kísérleti mészkőmérettel. A mészkőfajtákkal méretelemzést is végeztek.

Eredmények

Az előmelegítő rendszerrel

- 59%-os teljesítménynövekedést értek el,
- 34%-kal kisebb energiafelhasználás mellett.

(Dr. Boros Tiborné)

Starr, A.; Gardner, K. L.: Leistungssteigerungs- und Energieeinsparungsprojekt in der Kalkproduktionsanlage Marulan in Australien. = ZKG International, 56. k. 6. sz. 2003. p. 51–57.

Worell, E.; Martin, N.: Potentials for energy efficiency improvement in the US cement industry. = Energy, 25. k. 12. sz. 2000. p. 1189–1214.

Terruzzi, D.; Barberis, E.; Maragoni, F.: Letztes Prozess-know-how für den Einzelschaftkalkofen. = ZKG International, 54. k. 9. sz. 2001. p. 506–513.